

nu, det er bedre, hvis man klipper Hestene med Maskine; saa komme Haarene af og Hestebremserne tillige. Vi Landmænd have prøvet navnlig ved Foraarstid at pille Bremserne ud, naar de sade og stak med Bagkroppen stikkende ud bagtil. Det er et gammelt Middel, vi Landmænd have prøvet.

Hvad Stikkelsbærdræberen angaar, glæder det mig, at den højtærede Landbrugsminister er begyndt med at give et Tilskud til Foreningen til Frugtavlens Fremme paa Sjælland.

Naar det viser sig, at der findes probate Midler, er det glædeligt, at vi have Socialdemokraternes Hjælp og Støtte til ny Bevillinger i den Retning. Det er da ikke mere end rimeligt, at jeg gør Gen-gæld og hjælper dem, saa at de — hvad Landbrugsministeren har foreslaaet — kunne faa nogle af de større Jordlodder, som tilhøre Staten, for der at prøve deres Fællesdrift efter deres egne Principper. Jeg tror ikke, det ærede Medlem har Ret i, at de Forslag, der før have været fremme, skulde have været dikterede af Ønsket om at skade Socialdemokraterne eller faa dem til at gaa i Vandet, naar de skulde prøve deres Principper paa Landet. Det ærede Medlem udtalte, at efter deres Begreber skulde Staten først overtage Jorden. Jorden først, sagde han, saa vilde de bagefter tænke paa Driften. Ja, vi Landmænd, der dog lidt bedre end det ærede Medlem kende til at drive Jord, mene nu tværtimod, at man helst skal have Klarhed over Driften, inden man faar Jorden. Men jeg vilde, som sagt, gerne være med til, at der her blev overdraget Socialdemokratiet Jord til Forsøg med Fællesdrift. I de sydlige Lande har man Gaarde, der drives i Fællesskab. Jeg har saaledes paa en Tur i Serbien set Gaarde drevne i Fællesskab. En saadan Gaard kaldes paa serbisk Sadruga, det betyder Andelshjem eller Andelsgaard. Jeg har set en saadan Gaard, hvor der boede to Brødre med Hustruer og tilsammen 16 Børn. Det saa ud til at gaa meget godt. Der var to Børn i Vugge, det ene passede den ene Kone, samtidig med, at hun passede Madgrøden, og det andet sad i en Slags Vugge ude i Gaarden. Hver Familie havde sin Ende af Stuehuset til deres Raadighed, hvor der var Seng, Bord osv. Det saa, som sagt, ud til at gaa meget godt, og man fortalte mig, at der i en saadan Sadruga kunde være indtil 10 Familier og 80 Personer. Men der var Forholdet ganske vist det, at den ældste Bro-

der var Husherre, ligesom under de gamle patriarkalske Forhold i det israelitiske Folk, og Husherren i en saadan Sadruga styrede fuldstændig absolutistisk; intet maatte gøres, uden hvad han bestemte, og saa gik det meget godt. Saa kunde de spise i Fællesskab og have alle deres Forhold saaledes ordnede, at der kunde bo indtil 10 Familier i dette Fælleshjem. Hvis noget saadant kunde lade sig gøre ogsaa under Socialdemokratiets Udvikling, kunde det gerne være, at der ikke var noget i Vejen for at faa drevet vore største Gaarde saaledes og faa lavet Herregaardene om til Andelshjem eller Sadrugaer i Stedet for at udstykke dem. Ganske vist er Forholdet det, at Husmandsdrift vel betaler sig bedst, men det er ogsaa de dyreste Ejendomme paa Grund af de mange Bygninger, der skulle være paa det mindre Stykke Jord. Derfor kan jeg, ligesom det ærede Medlem har tilsagt os Landbrugere Socialdemokratiets Støtte til Bekæmpelse af Landbrugets Fjender, paa Landbrugernes Vegne tilsige Socialdemokraterne vor Støtte, naar de blot ville give sig til at udføre i Praksis efter deres Program Fællesdrift paa Jorder, hvor dette kan passe. Her skal jeg standse, da Klokkeren er mange.

Nielsen-Grøn: Jeg kan kun være taknemmelig overfor den højtærede Landbrugsminister og den meget ærede Ordfører for deres venlige Ord om mit Ændringsforslag. Men jeg er klar over, som jeg nævnte før, at den Sag skal undersøges nærmere. Jeg tør vel ikke haabe det, men det skulde glæde mig, om Sagen kunde tages op til 3die Behandling. Kan den ikke det, haaber jeg, at der i det mindste paa næste Aars Finanslov vil komme et Forslag om en Mole eller en Fiskerihavn ved Nørsmunde. Derfor tillader jeg mig nu at tage Ændringsforslaget under Nr. 13 udenfor Betænkningen tilbage.

Formanden: Ændringsforslaget under Nr. 13 udenfor Betænkningen er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Op-hold). Da det ikke er Tilfældet, er det bortfaldet.

Jeg skal her afbryde Forhandlingerne og udsætte Mødet til i Aften Kl. 8.

Mødet udsat Kl. 4⁵.